

ÁLLAMVIZSGA TÉTELEK**ZENETERÁPIA ELMÉLET****2025**

ELTE BÁRCZI GUSZTÁV GYÓGYPEDAGÓGIAI KAR

Zeneterapeuta szakirányú posztgraduális képzés

Elkészítette: dr. Varga Ágnes zeneterapeuta, képzésvezető

1. A HANG ÉS A ZENE

- definíciók
- érintett érzékszervek és jelentőségük
- a zene alkotóelemei
- a zene hatásmechanismusa (értelmi, érzelmi, testi/fiziológiai)
- a fentiek jelentősége a terápiában, példákkal.

2. A ZENEI TEVÉKENYSÉGEK KÖRE

- a zenei tevékenységek
- a zenei tevékenységek csoportosítása, jellemzői, példákkal
- művészetalapú módszerek – zenés fókusszal, a zene lehetséges szerepei, a zeneterápia elhelyezése
- konkrét példákat a fentiekre a hospitálásai során látott zenei tevékenységekből
- a játék (és kapcsolódása a zenei tevékenységekhez)

3. A ZENE MINT ESZKÖZ ÉS KÖZEG

- a kommunikáció, önkifejezés, alkotás fogalmai és kapcsolódásuk
- a nonverbális kommunikáció (a zene lehetséges szerepei ebben)
- a művészeti modalitások – kiemelten a zene
- multimodalitás, intermodalitás (példákkal a személyiségfejlődésből/hétköznapiakból és a terápiából)
- saját hang, testhang, hangszeres játék mint a kommunikáció és önkifejezés eszközei

4. MI A ZENETERÁPIA?

- a zeneterápia mint gyakorlatorientált diszciplína meghatározása és megkülönböztetése más zenéhez kapcsolódó tevékenységektől.
- a zeneterapeuta személyisége, szaktudása, zenei jártassága, gyakorlati tapasztalatai, az önismeret jelentősége és megszerzésének lehetőségei.
- a ZT alkalmazási formái (cs-e, példákkal)
- a ZT alkalmazási módjai (aktív-receptív – komplex, példákkal)
- a ZT alkalmazási területei és jövőbeni lehetőségei (külföldi kitekintéssel)
- kontraindikációk

5. AZ AKTÍV ZENETERÁPIA

- jellemzők, előnyök, jellemző alkalmazási területek és formák
- terápiás elvek
- a terápia tervezését meghatározó tényezők
- ahangszerpark kiválasztásának szempontjai

- a verbalitás helye, mértéke, szerepe
- a terápiás folyamat szakaszainak bemutatása
- egy aktív zeneterápiát használó módszer vagy gyakorlatban látott alkalmazási terület részletes bemutatása (ne a szakdolgozati témához kapcsolódó terület legyen).

6. A ZENETERÁPIA MÚLTJA ÉS JELENE

- története, helyzete a világban és Magyarországon
- hazai és külföldi iskolák, képzések, szövetségek, érdekvédelmi szervezetek, klubok
- a szakma elismertsége Európában, előttünk járó nemzetközi példákkal, egy olyan ország részletes bemutatása, ami mintául szolgálhat
- a hazai zeneterapeuta szakma kihívásai, feladatai, céljai, lehetőségei – a szakma színvonalának védettségét befolyásoló tényezők, veszélyforrások

7. A ZT. KUTATÁSA

- a ZT főbb kutatási területei a nemzetközi szakirodalom nyomán (Vázzolja fel a főbb területeket, példákkal.)
- a multidiszciplináris jelleg bemutatása, a ZT témájú publikációk lelőhelyei
- a ZT hazai kutatottsága (területek, kutatócsoportok, példák)
- egy konkrét ZT témájú kutatás bemutatása (ne a szakdolgozat legyen)

8. ZT. A GYÓGYPEDAGÓGIÁBAN

- a zeneterápia gyógypedagógiai ágának elkülönítése és metszete a pszichológiai ágával.
- a zene gyp-i alkalmazásának elméleti háttere
- a gyógypedagógiai ZT általános jellemzői (célok, keretek, munkamódok, instruálás, veszélyek, első interjú jellege, mindez példákkal – összevetve a pszichológiai célok mentén zajló zeneterápiás munkával)
- az életkori sajátosságok jelentősége (példákkal az egyes szakaszokra)
- a főbb hazai és külföldi alkalmazási területek bemutatása (a lehető legtöbb terület bemutatása, példákkal)
- kompetenciahatárok
- egy szabadon választott alkalmazási terület részletes bemutatása

9. ZT. PSZICHOLÓGIAI CÉLOK MENTÉN

- hogyan alkot spektrumot a pszichológiai és a gyógypedagógiai célok mentén történő munka? (bio-pszicho-szociális modell, multidiszciplinaritás)
- miért kiváló eszköze az zene? (a zene mint nonverbális eszköz előnyei pszichoterápiás keretek között, zene a személyiségfejlődésben, a zene mint keret, közeg, zene és biztonság, stb.)
- általános jellemzők (lehetséges célok, keretek, munkamódok, veszélyek, első interjú jellege, mindez példákkal – összevetve a gyp-i célok mentén zajló munkával)
- a zenei és a nem zenei improvizáció különbözősége, jelentősége. A zenei képzettség mint esetleges nehézség.
- alkalmazási területek itthon és külföldön (a lehető legtöbb terület bemutatása, példákkal)
- irányzatok / modellek
- kompetenciahatárok
- egy szabadon választott alkalmazási terület részletes bemutatása

10. ÚJ IRÁNYZATOK A ZT-BAN

- a zeneterapeuta kompetenciahatárai és azok jelentősége (példákkal)
- mi a team munka? A zeneterapeuta lehetséges szerepei a különböző területek teamjeiben. Kikkel dolgozik a zeneterapeuta gyakorlatban? (példákkal)
- mi a szupervízió? (példával)
- egy szabadon választott zeneterápiás irányzat részletes bemutatása:
 - célcsoport, aktualitás, gyakorlati jelentőség
 - történet, tudományos megalapozottság és háttér
 - célrendszer, módszertani építőelemek, eszközigény, munkamód, terapeuta képzései, felkészültsége, kompetenciahatárai, stb.
 - mindez példával, lehetőleg saját hospitálási élményekkel, nemzetközi és jövőbe mutató kitekintéssel, adott esetben más irányzatokkal/módszerekkel történő összevetéssel.

Elbírálási szempontok:

- kulcsfogalmak, összefüggések értése, használata, és saját szavakkal történő megfogalmazása
- a témában olvasottak ismerete, feldolgozottsági szintje, integráltsága, saját fogalmazásban történő visszaadása
- saját élmények, tapasztalatok, gondolatok, összevetése a szakirodalommal, alátámasztása saját-élménybeli, v. terápiás munkájából merített példákkal.